

БЕКІТЕМІН
Директордың ОӘЖ
жөніндегі орынбасары
_____Абирова М.А.
«___» _____ 2023ж

**«ФАРМАКОЛОГИЯ, ФАРМАКОТЕРАПИЯ» ПӘНІ БОЙЫНША
ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ**
Специальность: 09110100 «Стоматология»
Квалификация: 4S09110102 «Дантист»

Оқу сағатының көлемі 72 сағ.

Теориялық сабақ 52 сағ.

Практикалық сабақ 20 сағ.

Курс 2

Семестр 1

Бақылау формасы: емтихан

"Фармакология, фармакотерапия" пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы құрастырылды

Арнайы пәндер оқытушысы _____ Кеңес Ж.Т.

Мамандығы 09110100 "Стоматология" біліктілігі: 4S09110102 "Тіс дәрігері" оқу жұмыс
жоспарының негізінде

"Фармация және медико-техникалық дисциплина " ЦӘК бөлімшесінің отырысында
бекітілген

№ ____ Хаттама " ____ " _____ 2023 ж.

ЦӘК төрағасы _____ Болатова А.Т.

Академиялық бөлімнің жетекшісі, профессор _____ Куסיнова Ж. Ж.

Жұмыс оқу бағдарламасы келесі бөлімдерді қамтиды:

1.1. Кіріспе

"Фармакология" - бұл білім алушыларды фармакология тарихымен, дәрілік заттардың Фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы қағидаттарымен, қазіргі заманғы дәрілік заттардың жіктелуі мен сипаттамасымен, оларды тиімді және қауіпсіз қолдану әдістерімен таныстыратын пән.

1.2. Пәннің мақсаты:

Студенттерде әртүрлі ауруларға арналған препараттарды ұтымды таңдауды қамтамасыз ету үшін дәрілік заттардың әсер етуінің жалпы заңдылықтары туралы түсінік қалыптастыру.

1.3. Пәннің міндеттері:

- рецепттерді рәсімдеудің жалпы принциптерін және рецепттерді жазуды үйрету .
- дәрілік заттардың фармакокинетикасы мен фармакодинамикасының жалпы заңдылықтары туралы түсінік қалыптастыру.
- негізгі әсерлерді күшейту немесе жеке препараттардың жағымсыз әсерін жою үшін дәрілік заттардың комбинациясын таңдау туралы білімді қалыптастыру.
- дәрілік заттардың топтарын олардың қасиеттері туралы идеялар негізінде анықтау мүмкіндіктерін үйрету.

1.4 Оқытудың соңғы қорытындылары:

Студент білуі тиіс:

- дәріханалардан рецепт дайындаудың, жазып берудің жалпы ережелері және олар бойынша босату ережелері;
- дәрілік формалардың түрлері;
- улы, күшті әсер ететін, есірткі құралдарына рецепт жазудың ерекшеліктері;
- дәрілік заттардың фармакокинетикасы мен фармакодинамикасының жалпы заңдылықтары;
- дәрілік заттардың негізгі топтарының фармакологиялық қасиеттері;
- қолдану көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері;
- дәрі-дәрмектерді енгізу жолдары мен тәсілдері, жанама әсерлері.

Студент істей білуі қажет:

- рецепттерді рәсімдеу, рецепт бойынша рецепт жасау, дәрі-дәрмектердің әртүрлі дозаларын есептеу;
- әр түрлі ауруларға қолдануға ыңғайлы дәрілік форманы таңдау;
- жаңа дәрі-дәрмектердің көптеген арсеналына, олардың қолданылатын препараттармен артықшылықтарына, өзара алмастырылуына және жиі қолданылатын синонимдерге назар аударыңыз.

Студент дағдыларды меңгеру қажет: негізгі өмірлік маңызды дәрілік препараттарға рецепт жазу; клиникалық және дәріхана қызметкерлерінің ақпараты үшін дәрілік заттар туралы деректерді іздеу және өңдеу; олардың фармакологиялық қасиеттерін ескере отырып, дәрілік заттарға өтінімдер жасау.

1.5. Пререквизиттері: "Медициналық биология және медициналық генетика негіздері", "Микробиология және вирусология", "Инфекциялық қауіпсіздік және инфекциялық бақылау"

1.6. Постреквизиттері: "Терапия негіздері және инфекциялық бақылау", "Акушерлік және педиатрия негіздері", "Реанимациядағы хирургия негіздері".

1.7. Тақырыптық жоспар: кесте түрінде, кестеде тақырыптар, өткізу формасы және әр сабақтың ұзақтығы көрсетілген.

1.7.1. Тақырыптық жоспар СРО Білім алушының өзіндік жұмысы (СРО)- студенттің өз бетінше оқуға бөлінген тақырыптардың белгілі бір тізбесі бойынша орындайтын аудиториядан тыс жұмысы. Бақылау баяндамалар, презентациялар, рефераттар, тест сұрақтарына жауаптар және т.б. түрінде жүзеге асырылады.

1.7.2. Тақырыптық жоспар СРОП

Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (СРОП)-студенттің оқытушымен байланыста аудиториядан тыс жұмысы, ол міндетті түрде оқу сабақтарының кестесінде көрсетілуі тиіс. СРОП тренингтер, шағын топтарда жұмыс, пікірталастар, іскерлік ойындар және т.б. түрінде жүзеге асырылуы мүмкін.

1.7.3. Аудиториялық сабақтардың тақырыптық жоспары

№	Тақырыптар атауы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1.	Фармакология мен фармакотерапияға кіріспе. Дамудың негізгі кезеңдері. Мақсаты мен міндеттері.	Фармакологияға ғылым және оқу пәні ретінде жалпы сипаттама беру қажет.	2
2.	Рецепт. Рецепт бланкілерінің формалары. Рецепттерді жасау мен жазудың жалпы ережелері.	Рецепттерді рәсімдеудің жалпы қағидаларын және рецептуралық жазбалар құруды және әртүрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету.	2
3	Фармакология және фармакотерапия тарихы. Алғашқы дәрі-дәрмектер.	Дәрілік заттардың фармакокинетикасы мен фармакодинамикасының жалпы заңдылықтарын қысқаша баяндау.	2
4	Фармакотерапия. Фармакотерапия түрлері. Жас топтарының фармакотерапиясының ерекшеліктері.	Дәрілік заттардың механизм әсерін түсіндіру.	2
5	Дәрілік затты, дәріні, препарат нысанын анықтау. Фармакопоя, оның мәні, А және В дәрілік заттардың тізімі.	Дәрілік заттардың уытты әсерлерін зерттеу, дозасын дұрыс тағайындау.	2
6	Дәрілік заттардың фармакокинетикасы	Дәрілік заттардың ағзамен	2

	және Фармакодинамикасы.	әсерлесіне байланысты фармакологияның екі бөлімі.	
7	Дәрілік заттардың жіктелуі.	Дәрі-дәрмектің қолдануына байланысты жіктелуі.	2
8	Қатты дәрілік формалар. Инъекцияға арналған дәрілік нысандар, жазу ережелері және оларға қойылатын талаптар.	Қатты дәрілік формалардың классификациясы.	2
9	Жұмсақ дәрілік формалар. Инъекцияға арналған дәрілік нысандар, жазу ережелері және оларға қойылатын талаптар.	Жұмсақ дәрілік формалардың классификациясы.	2
10	Сұйық дәрілік формалар. Инъекцияға арналған дәрілік нысандар, жазу ережелері және оларға қойылатын талаптар.	Сұйық дәрілік формалар классификациясы.	2
11	Анальгетиктер. Есірткі (опиоид) анальгетиктер. Есірткі емес анальгетиктер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
12	Тыныс алу органдарының қызметіне әсер ететін дәрілер. Жөтелге қарсы және экспекторанттар. Бронходилататорлар. Өкпе ісінуінде қолданылатын құралдар.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
13	Жүрек-тамыр жүйесіне әсер ететін дәрілер. Жүрек гликозидтері. Аритми қарсы дәрілер. Тахиаритмия мен брадиаритмия үшін қолданылатын дәрілер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
14	Антиангинальді дәрілер. Стенокардияға ұстамаларын тоқтату және алдын алу үшін қолданылатын құралдар. Миокард инфарктісінде қолданылатын дәрілер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
15	Антигипертензивті (антигипертензивті) дәрілер. Диуретиктер (диуретиктер)	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
16	Ас қорыту органдарының қызметіне әсер ететін дәрілер. Тәбетке әсер ететін құралдар. Құсу және антиэметиктер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
17	Ұйқыбезінің экскреторлық қызметі	Дәрілік заттар топқа сипаттама.	2

	бұзылғанда қолданылатын дәрілер. Холеретикалық агенттер. Холелитолитикалық дәрілер. Поливитаминді.	Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	
18	Лактивті заттар. Асқазан-ішек жолының моторикасына әсер ететін дәрілер (прокинетика). Диареяға қарсы құралдар.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
19	Гормоналды препараттар. Алдыңғы және артқы гипофиздің препараттары.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
20	Қалқанша және паратироидты гормондардың препараттары.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
21	Ұйқы безінің гормондық препараттары.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
22	Әйелдер мен ерлердің жыныстық гормондарының препараттары.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
23	Қабынуға қарсы препараттар. Стероидты және стероид емес қабынуға қарсы заттар.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
24	Суда еритін дәрумендердің препараттары.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
25	Майда еритін дәрумендердің препараттары.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
26	Аллергияға қарсы дәрілер. Антигистаминдер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2

1.7.4. Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспары

№	Тақырыптар атауы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Перифериялық жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілер. Аfferentті иннервацияға әсер ететін дәрілер. Жергілікті анестетиктер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
2	Тұтқыр және қаптайтын заттар. Адсорбциялық және тітіркендіргіш заттар.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
3	Холинергиялық синапстарда қозудың берілуіне әсер ететін агенттердің жіктелуі.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
4	Адренергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер. (ауырсынуды басатын дәрілер). Опиоидты (есірткі) және есірткіге жатпайтын анальгетиктер	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
5	Тыныс алу органдарының қызметіне әсер ететін дәрілер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
6	Асқазан бездерінің секрециясының төмендеуіне қолданылатын дәрілер.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
7	Антацидтік дәрілер. Гастропротекторлар.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
8	Қанның ұюына ықпал ететін заттар. Агрегаттар. Прокоагулянттар.	Дәрілік заттар топқа сипаттама. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
9	Антифибринолитикалық дәрілер. Антиагреганттар. Антикоагулянттар.	Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлер және қарсы көрсеткіштер.	2
10	Аралық бақылау №1	Білімдерін бағалау.	2

1.8. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, презентациялар, кейс-стади, жобалау, ауызша және жазбаша сауалнама, рефераттар, хабарламалар, схемалар, баяндамалар, тесттермен жұмыс).

1.9. Білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау әдістері: тестілеу, ауызша сауалнама, ситуациялық міндеттер, ОСКЭ және т. б.

1.10. Әдебиет негізгі :

1. Харкевич.А.: оқулық-10 "ГЕОТАР-МЕД" басылымы 2017 ЖЫЛ
2. Пичхадзе Г. М.; Кадырова Д. М. - Фармакология. Оқулық-Астана 2013 ж
- 3.Машковский М. д. дәрілік заттар. М. Медицина 2013.

1.10.1 қосымша әдебиеттер:

1. Видалдың "дәрілік препараттар" анықтамалығы - 2018 ж
- 2.Анисимова Н. Б., Литвинова л. и. клиникалық фармакология, оқу құралы – 2016 ж
- 3.Астафьев В. А., Белоконь В. И. фармакология бойынша практикалық сабақтарға нұсқаулық. 2018 жылы өңделген

1.10.2 Интернет-ресурс

- 1.<https://www.vidal.ru/>
- 2.<https://portal.dari.kz/Account/Login?ReturnUrl=%2f>